

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-1267

07.04.2017

Міністру фінансів України

ДАНИЛЮКУ О.О.

Шановний Олександрє Олександровичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Різаненка П. О., оголошений на засіданні Верховної Ради України 7 квітня 2017 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Верховній Раді України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 4 арк. у 1 прим.

З повагою

А. ПАРУБІЙ

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

Різаненко Павло Олександрович

01008, м. Київ, вул. Грушевського, буд. 5, тел.: (044) 303-97-15, ел. пошта: rizanenko.pavlo@rada.gov.ua

Вих. № 17/04/06-9410

"06" квітня 2017 р.

Прем'єр-міністру України
Гройсману Володимиру Борисовичу

Міністру фінансів України
Данилюку Олександру
Олександровичу

В.о. Голови Державної
фіскальної служби України
Продану Мирославу Васильовичу

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

*Про вжиття заходів щодо недопущення припинення
діяльності недержавних пенсійних фондів та надання
роз'яснень з питання відповідності
установчих документів недержавних пенсійних фондів
вимогам пункту 133.4 статті 133 Податкового кодексу України*

До мене як народного депутата України, надходять звернення представників недержавних пенсійних фондів (далі за текстом – НДФ) щодо необхідності надання роз'яснень, пов'язаних з практикою застосування законодавства з питань, що належать до компетенції Державної фіскальної служби.

Так, 16 липня 2016 року набула чинності постанова Кабінету Міністрів України від 13 липня 2016 року № 440 "Про затвердження Порядку ведення Реєстру неприбуткових установ та організацій, включення неприбуткових підприємств, установ та організацій до Реєстру та виключення з Реєстру".

Зазначена постанова Кабінету Міністрів України була прийнята на виконання вимог Закону України від 17 липня 2015 року № 652-VIII "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування неприбуткових організацій", відповідно до підпункту 133.4.5 пункту 133.4 статті 133 Податкового кодексу України та визначає дії контролюючих органів та неприбуткових підприємств, установ та організацій у перехідний період, з метою встановлення відповідності установчих документів неприбуткових організацій вимогам Кодексу для включення до нового Реєстру неприбуткових установ та організацій, затвердженого Постановою.

Законом України «Про недержавне пенсійне забезпечення» від 9 липня 2003 року № 1057-IV, дається визначення терміну «недержавний пенсійний фонд», як юридичної особи, створеної відповідно до цього Закону, яка має статус неприбуткової організації (непідприємницького товариства), функціонує та провадить діяльність виключно з метою накопичення пенсійних внесків на користь учасників пенсійного фонду з подальшим управлінням пенсійними активами, а також здійснює пенсійні виплати учасникам зазначеного фонду у визначеному цим Законом порядку.

Крім того, норми Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення», якими встановлення вимоги до створення та діяльності недержавних пенсійних фондів, як неприбуткової організації, відповідають вимогам Податкового кодексу України. Зокрема, у Законі встановлені такі вимоги до недержавних пенсійних фондів:

- прибуток не може розподілятися між засновниками;
- пенсійний фонд не має штатних працівників, а члени єдиного органу управління (Рада фонду) можуть отримувати винагороду тільки від засновників;
- недержавне пенсійне забезпечення – виключний вид діяльності;
- активи використовуються тільки на недержавне пенсійне забезпечення і забороняється використовувати активи на будь-які інші цілі;
- у разі ліквідації пенсійного фонду передаються не активи а особисті грошові збереження громадян – учасників фонду за їх заявами, а у разі відсутності заяв – за рішенням ліквідаційної комісії до іншого відкритого фонду;
- установчі документи мають відповідати Закону,
- недержавний пенсійний фонд реєструється як юридична особа, тільки після погодження його установчих документів Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (далі за текстом - Нацкомфінпослуг).

Таким чином, установчі документи недержавного пенсійного фонду, які погоджені Нацкомфінпослуг та зареєстровані відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань», про що є відповідні відмітки на установчих документах, відповідають вимогам п.133.4 статті 133 Податкового кодексу України, який визначає вимоги до установчих документів неприбуткових організацій.

Недержавний пенсійний фонд, який подав зазначені установчі документи відповідно до пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України №440 для перереєстрації як неприбуткова організація, відповідає вимогам п.133.4 статті 133 Податкового кодексу України та пункту 7 Порядку ведення Реєстру неприбуткових установ та організацій, включення неприбуткових підприємств, установ та організацій, затвердженого зазначеною Постановою, та має бути включений відповідним територіальним органом Державної фіскальної служби України до Реєстру неприбуткових установ та організацій без внесення додаткових змін до установчих документів.

Відповідно до пункту 141.6.2 Податкового кодексу України звільняються від оподаткування суми коштів у вигляді внесків, які надходять до платників податку, що здійснюють недержавне пенсійне забезпечення відповідно до закону, від вкладників пенсійних фондів, вкладників пенсійних депозитних рахунків та осіб, які уклали договори страхування відповідно до Закону України "Про недержавне пенсійне забезпечення", а також осіб, які уклали договори страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника недержавного пенсійного фонду відповідно до зазначеного Закону.

Водночас, згідно висновків деяких територіальних органів Державної фіскальної служби, невідповідність статутів недержавних пенсійних фондів вимогам пункту 133.4 статті 133 Податкового кодексу України є підставою для виключення НПФ з Реєстру неприбуткових установ та організацій (незважаючи на те, що всі НПФ включені до такого реєстру від самого початку свого існування). Зазначена правова позиція не відповідає вимогам законодавства України і носить виключно суб'єктивний характер.

Таке суб'єктивне рішення про виключення НПФ з Реєстру неприбуткових установ та організацій автоматично переводить НПФ до платників податку на прибуток на загальних підставах, оскільки НПФ вже одночасно не відповідає всім чотирьом вимогам пункту 133.4.1. статті 133 Податкового кодексу України. Оскільки інші статті ПКУ не передбачають звільнення від оподаткування з податку на прибуток окремих операцій НПФ, то об'єктом оподаткування буде чиста вартість активів НПФ (фінансовий результат від доходів, зменшених на витрати).

Доходи НПФ складаються з пенсійних внесків та інвестиційного доходу, отриманого від інвестування цих пенсійних внесків з метою збереження їх вартості, а витрати виключно з виконання зобов'язань фонду перед його учасниками та оплати послуг обслуговуючих компаній, на які законодавством встановлено граничний рівень. Аналіз діяльності НПФ за останні 10 років показує, що для оплати послуг обслуговуючих компаній використовується переважно частина інвестиційного доходу, отриманого від інвестування пенсійних внесків. Таким чином, об'єктом оподаткування з податку на прибуток будуть пенсійні внески.

На даний час в Україні зареєстровано 62 недержавних пенсійних фонди, які здійснюють пенсійне забезпечення більше ніж 800 тисяч фізичних осіб.

Виключення НПФ з реєстру неприбуткових установ та організацій може призвести до значних негативних наслідків, оскільки зміна моделі оподаткування в системі третього рівня призведе до подвійного, а для учасників системи-приватних підприємців та самозайнятих осіб навіть до потрійного оподаткування. В результаті цього, виникає питання про доцільність існування НПФ. Припинення діяльності НПФ автоматично припинить діяльність адміністраторів НПФ та скоротить обсяги діяльності компаній з управління активами, зберігачів. Враховуючи той факт, що всі юридичні особи, що обслуговують НПФ знаходять на загальній системі оподаткування, скоротяться обсяги надходжень податків до державного бюджету.

В результаті, через недоцільність існування, може припинити діяльність третій рівень пенсійної системи України, що унеможливить у майбутньому запуск другого рівня пенсійної системи, може поставити під загрозу подальшу співпрацю України з Міжнародним валютним фондом та, в кінцевому підсумку, призвести до ускладнення фінансово-економічної ситуації в Україні.

Враховуючи вищевикладене, керуючись статтею 15 Закону України «Про статус народного депутата України», статтями 224, 225 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України від 10 лютого 2010 року №1861-VI, прошу Вас, в межах Ваших повноважень, дати відповідні доручення щодо підготовки роз'яснень, згідно підпунктів 33, 92⁵ пункту 4 Положення про Державну фіскальну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 травня 2014 р. №236, з питання відповідності установчих документів недержавних пенсійних фондів, зареєстрованих згідно Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення», вимогам пункту 133.4 статті 133 Податкового кодексу України, а також організації у засобах масової інформації роз'яснювальної роботи з цього питання та доведення, в установленому порядку, зазначеної інформації до територіальних підрозділів Державної фіскальної служби України.

Про результати розгляду депутатського запиту прошу проінформувати мене у термін, встановлений чинним законодавством України.

**З повагою,
народний депутат України**

П. О. Різаненко
(посв. №301)